

Մանգուլների Եփեսոսի սե-
նեան 300 նիւստէ իրիւսա-
րը յաւ, զը յաւթի իսթան-
պոլ իշին 2 իրա օլտուղու
կիպի թաղարար իշին տա-
նի սենեան 300 նիւստէ
վրիլէրէք, վէ բօսթա բա-
րասը տա իշինտէ օլարագ
օն իքի սիմ մէճիտիլէ տիլո
Նիւստէսի 40 ար բարա-
եա սաթըլմագտա տըր :

Մանգուլների Եփեսոսի

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹ ԻԳԸԹԷ ՎԷ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍԱԹԻՐԷ

Իսթանթըն պէնթըն սաթըրը
կիսիտէ ֆա 3, 2 ինճի տէ-
ֆա 2, վէ 3 ճիւ վէ սայիր
տէ ֆալար իշին 1 ղէ վէ ի-
լան սրբապրեա գօնուլմա-
եան իլանըն սաթըրը 5 ղէ
Մէթուպ վէ սայիրէ ֆա-
լաթատա իշինճէնսիւն բա-
ղարընտա վագը 5, 41 Իր-
սի իսանընտա Կարապետ 8-
ֆանսեան իսթիլէ կէօն-
տէրիլէք տիլո :

ՏԱԻԻԼ ԻՅԷ

(Ուսում վրիւստիւր շահանէն կէօնտէ-
րիլէն ֆէրմանը ալիլանըն սուրէթի միւնի-
ֆէսի տիլո)

Տէսթուրու միւրերէմ, միւրերի
մուֆաթիւսամ, նիզամ իւլ ալէմ, միւ-
տէպպիլի ումուր իւլ ճիւմուր, պիւ-
ֆիլ իւլ սագիպ, միւթէմիլմի մէ-
համ իւլ էնամ, պիւր լէյ իւս սանիպ,
միւմէհտի պիւնեան իւլ տէվլէթ վէլ
իգպալ, մէլիյեհտի էրքեան իւլ սաա-
տէթ վէլ ինլալ, էլ մասֆուֆու պիւսը-
նուֆու ալաթըթ իւլ միւր իւլ ալէա,
Թունա վիլաբէթի վալիսի օլուպ, ի-
քինճի ըլաթպէի մէճիտի նիշանը ղիյ-
շանըն հայիլ վէ համիլ օլան վէլիլիմ
Մէհմետ Ասիմ բաշա. առէմէ Ալլաճ ու
Թէսլալ, ինլալէհու թէվգիլի ինքի ճիւ-
մանուլմ վապը օլըմագ, մալիմ
օլա քի, ճէնապը Հադգըն իրատէի
ալիլէն էրիլիեհտիլլէ, իշպու 1293 սէ-
նէսի ճէմաղիլ էլ վէլիլին 7 ինճի սա-
լը կիւնիւ էմիլ էրքէմիմ սուլթան Ապ-
տիւ Աղիլ իսան հաղըթէլլէրի, իթթի-
ֆաղը արայի վիւլէլա, վէ վիւլէրաի
իւլգամ, վէ էմմաի իւլէմաի ալլամ վէ
իւլիլեհտը ճիւմէթի իսպիս վէ ալլամ
իլէ իսալ օլընարագ, թաթըր ալի-
պաթըր օսմանի, վէտիլիմ իսիլաթէթ-
վէսիմի ճիւնապանիեհ ճիւլուսու հիւ-
մանուլմ մէլլէնէթմագրուլու Բատի-
շահանէմ վագը օլմուշ, վէ համէթ
վէլ ինճիլէթի միւլիլէքանէմ անա-
ճէնլապէ իսալիլէթ ֆիլիլէրտի լի-
պառ մէլլէնէթ իթթիլպապըլլա միւ-
թարընգ վէ մուանվէն, վէ իսիլպէ
վէ սիքիլէն նամը նամի, վէ իսմի սամիի
շէհրեհարանէմէ միւլէլլաշ վէ միւ-
ղէլէն գըլընմըլ օլմաղիլ, քէլլիլէթ
հէր պիւր գասապա վէ գարիեհ էհա-
լիսին իլան վէ իշաթ, վէ քեաթֆէի
մէնապիլ, վէ ճէվամի, վէ մէսաճիտտէ
իսիլպէի իսմի հիւմանուլու Բատիշա-
հանէմ գրաթ իլլէմէլլէրին իսթա-
պէն, վէ սայիր լաղըմ կէլէնէլլէ իֆա-
տէ վէ թէնպիլէ միւսարաթ օլըն-
մագ իլլին, իսպարը ճիւլուսու հիւմա-
եուլուլմ վէ թագլիսի գաղա վէ հիւ-
քիւմէթիմի միւլթէլլամիլ, իշ պու էմ-
րի ճէլլ իւլ գատըրմ իստար վէ թիս-
եար օլընտու : Մէնքի վալիի միւլարի-
լէյճիլն, մագմուլու էմրի ալիլանըմը,
սիճիլաթը մէհաքիմէ գայտ ու սէպթ,
վէ հէրքէս իլան վէ իշաթ իլէ, ղիյ-
րի իտարէնտէ քեալիլ էլ վիլէն վէ գա-
ղալըրըն ճէվամի վէ մէսաճիտիտէ,
էյեալմ ճուլմա վէ իյեատտէ իսիլ-
պիլ շէրիլէ, նամը նամի վէ էլգապը
սամիլ Բատիշահանէմէ գրաթ օլըն-
մալըն թարաթ թարաթ թէնպիլէ միւ-
պատէրէթ վէ տէվամը էօմր ու տէվ-
լէթ վէ գալամը ֆէրը ու շէվլէթի միւ-
լիւքեանէմ էտիլէն մէֆուլէնիլն իշ-
թիլալ, վէ մուլաղիլպէթ վէ ըրգաի մի-
եամիլ իթթիլալ շահանէմէ թէվլիլ
հարէքէթ, վէ քէմաքեան գաթը ու

րապթը մէմէքէթ տիգաթ իլէ հէր
սընքթ թէպաաի շահանէմին հէր հալ-
տէ տիլիլի նիլմէթի ալ ու տառ օլ-
մաթ իսուսուլարընա իգտամ վէ պէլ-
լի մագտէրէթ իլլէնէսին :
Թահրիլէն ֆիլ էնօլլիթ թաթի ,
մին շէհրի ճէմաղի իւլ էվիլի, էլէնէ
վէ թէսին վէ միաթիլն վէ էլիլ :
—Նայ Պրայ Բրէն ղաղէթաթը, 1875
ղեկտեմբեր 24 թարիլիլ, Մօթար Բու-
սիա գօնուլուլուլն շիֆրալը պիւր մէք-
թուպուլու էլէ կէլիլիպ նէշը իթմիլ
տիլ :
Մէլլիլ մէքթուպ, Վիլէնաաա
պուլուլն Բանալիլիլ գօմիլթէսինէ
կէօնտէրիլլէրէք, մէպիլ աթիլաթի
մատտէլլէրէք իպարէթ պուլուլմուլ
տուր :
Միլիլ գօմիլթէսին պաշ վէքիլ Բ-
եօրիեթիլ տիւն պուլաաա մուլաթ-
լէթ իթիլ : Պիւր սաաթ սօնրա գօնա-
լաթօնա կէլլէք, Տրաիլլիլիլ իլլին
պիւր մէքթուպուլու պանա վէրիպ, էմ-
րէ մուլթաղըր օլտուղուլու սէօլլէտի :
Գօ իլլիլ քեաթիլպիլին պանա իսթա-
պէն կէօնտէրիլլէ մէքթուպտ աեաղը-
եօր քի, պուլուլն աղաթմ Հէրէքէ
կէօնտէրիլլէ օլան աճէնթէլլէր պիւր նէ-
թիլէնէ մուլթաթագ օլաթաթըլլարըն-
տան, գօմիլթէ աճէնթէ մէմուրիլլէթի-
նի մէրգուլ Բօթթուլլիլ հալպէ իթ-
մէկէ մէհալուր օլմուլ տուր : Գօմիլթէ-
նիս պու իսթիլապը պէնճէքէ միւնա-
սիպ տիլ :
Մ. Բօթթուլլիլ պուլաաա կէլիլ կէլ-
մէլ իլլիլաթը վագ իլլէնէ պաշլաթը : Իր-
թէսի կիւն աղիլմէթ իթմէկէ մէհալուր
օլտուղուլուլն, պուլաաա պուլուլն
մէքթէպ հօնաթըն, թարաթընտան վէ-
քիլ պըրագմըլ տըր : Բիւգօպուլուլն,
հէնուլ Սըրպ աճէնթէսինիս պուլաաա
մուլաթըլթիլտէն իսպէրի եօգ տուր :
Բօթթուլլիլ Հէրէքէն Շարգ գըթա-
սըն կէլաթընտէ սօնրա, Մէրաթը Պօ-
նաաա կիտէնէք, վէ փեթըլլարըն իպ-
թիտալարընտա օլաթաա պուլուլնաաղը-
նը իւլմիտ իսթիլ :
Օլ վագըլթա գատար մէրքէլ գօմի-
լթէսինիլ էտիլտէ պուլուլնաաթ իգ-
թիլա իտէն սիլաշլար տաթի մէվէնու
օլապիլէնէկիլտէն, մէքթիլ սիլաշլար
կէօնիլլիլլէթ թէվլիլ իսթիլպիլէնէ-
կիլի պէնտան իթմիլ տիլ :
—Իսիլլիլթէրու տէվլէթիլնիլ Ագ տէ-
նիլ տօնանաթը գօմանտանը օլուպ,
Տէրիսաաթէթտէ պուլուլնաա ալիլալ
Տրիւմմոն ճէնապիլլի, կէլէն շարլէմ-
պիլ հիւնիլ Պէյօղլուլտա քեալիլ Բա-
սաթիլանէնէ կիտիպ, մուլալէնէ իլլէ-
տիլթէն սօնրա, էնվիլիլէ օլան վու-
գուլաթըն Ագ տէնիլ տօնանաթըն
կէօնտէրիլլէսի իլլին, Բասսաթիլանէ միւ-
տիլիլ Մ. Գուլապիլիլ էլլէթար իլլէմիլ
տիլ :
—Ալաթընկա յունիս 10 թարիլիլ-
լէ, Պէլլաթտան Բօթթիլ Գօթթըն-
տէն ղաղէթաթըն պէր վէճիլ աթի
եաղընթըր :

Տէվլէթի Ալիլէ թարաթընտան Սըր-
պիլիլիլ իմարէթիլ իսալ օլուլնաա պիւր
պէնտանաթտէ, Պապը Ալի Սըրպիլ-
թանըն թէտարիլթաթըն աթըրիլլէսինի
թէքթ իթմէսինի, վէ շաեթ թուլմուլ
օլտուղու մէսլէքտէ տէվամ իտէնէք օ-
լուր իսէ, տէվլէթիլն սէլաթիլի իլլին
Պապը Ալիլ, թէտապիլիլ շէտիլտէնէ միւ-
րաճաթա մէհալուր օլաճաղըն սէօլ-
լէթ :
—Հէրէքէ միւթաթարըլթը սապըգ
սաաթէթու Շաքիլ պէյ էֆէնտի, մէ-
մուրիլլէթի մալուսէ իլէ կէլէնէ հիւ-
մաա իրթէսի կիւնիլ Տէրիսաաթէթտէն
Բուսուլա կէլլէք, ղաթըր ալիլի ճէ-
նապը վիլաթէթէնաճի իլէ կէօրիլ-
տիլթէն սօնրա, վիլաթէթիլն պաղը
թարաթըրըն օլաճաղը իւլգրէ, մէր-
քէլիլ վիլաթէթտէն հարէքէթ իթմիլ
տիլ :
Միլիլիլ սաաթէթու Մէլալիլ բա-
շանը ղիլլիլ գօմանտաթընտա պուլուլ-
նաա սաաթիլիլ շահանէ իլէ Գըղանըգ
իւլլէրիլտէն թըրթալ թարաթըրընա
կէլաթիլլէրի մէմուլ տուր :
—Մօթուլաթի Լալալ գօմիլթէսի
թարաթընտան Հէրէքէ էլլէքեաթըն
պուլ քէրէ էիւլ պիլն րուլլիլ իտէնէ
կէօնտէրիլլէ օլտուղու թալմաթա միւն-
տէրիլ տիլ :
—Հէրէքէ պուլուլնաա սաաթիլիլ
շահանէ մէհուլէլլիլն տաղըրթընագ
իւլգրէ, Վիլէնաաա մուլթիլ Մ. Բօթթիլ
Հօթթ թարաթընտան իտէնէ օլուլն
իլլէ պիլն ֆրանգ, Վիլէնաա սէֆարէթի
սէնիլլէսի թարաթընտան բօլիլա իլլէ
կէօնտէրիլլէ տիլ :
—Ճիւլուսու հիւմանուլու Բատիշա-
հի թէլլէրաթ իսպէրի, Մօթարա վա-
սըր օլուր օլմաղ, գօմանտան Ահմէտ
Մըլթար բաշա, վէ վալիլի վիլաթէթ
Ալի բաշա հաղարաթը, վէ սայիր մէ-
մուրիլն վէ իւլմէրա վէ ղապըլթանը ա-
սաթիլիլ շահանէ հաղըր օլտուղըրը
հալտէ, թէլլէրաթիլաթէյի սամի գրա-
թիլ օլուլմուլ, վէ սաաթիլիլ շահա-
նէ թարաթընտան «Բատիշահիլ չօգ
եաշա» տուլաթ թէլլար իտիլլիլ, վէ
իւլ կիւն իւլ կիւն շէնիլլէր ինրա օ-
լուլուլ, գալէպաթտան թօրըր ա-
թըլլը տըր :
—Լօնտանըն թալմա ղաղէթաթը,
լօրտ Լիոնուլ Բարիսէ ալլէթիլտէն
պէրու, Պրանտաա էֆըքարը ալմէ
իսիլլիլթէրաա մէյլ իթմիլ օլտուղու-
նու եաղըրը կիլիլ, պուլ քէրէ տա-
լիլ ղաղէթաթը մէքթիլ պուլ սէօղիլ
թաթըրա պըրագաթագ, «Ձանն օլուլ-
տուլուլն կէօրէ, Բուսիլ կրան տու-
գաթը Միլլէլիլ Բարիսէ վուգու պուլա-
ճագ սէյեաշաթը պուլ մէյլիլ տէյիլ-
տիլմէնէնէք տիլ» տէմիլ տիլ :
—Մուլաղըգաթէն Տէրիսաաթէթ
աղիլմէթ իթմիլ օլան Մէրաթը էքթմ
տէվլէթուլ քէթիլլուլ բաշա հաղըթիլ-
լիլ (սէրաթըր բաշա) կէլէն սալը
կիւնիլ աղաթը շըմէնթիլլէ էտիլ-
նէյիլ ալլէթ, վէ տիւնքիլ բաղար իր-

թէսի կիւնիլ Սօֆիստաա աղիլմէթ պու-
լուլուլաթ տըր :
Մէլլիլիլ ալիլի ինրաթաա աղաթ քի-
րաթընտան սաաթէթուլու էտիլ էֆէնտի
հաղըթիլլէրի, մէմուրիլլէթը մալուսու-
սէ իլէ կէլէնէ ճուլաա իրթէսի կիւնիլ
էտիլնէյի վաթըր օլմուլաթ, վէ պաղը
մալէլլէրի տօլալմագ իւլգրէ իսիլմ-
էնէնէ միւլթէվէճիլլէն ճէսը Մուլաթա-
ֆա գասապաթընա աղիլմէթ պուլուլ-
մուլաթ տըր :
(Վտիլլիլ)
—Աղիլլէ նաղըրը տէվլէթուլ խա-
լիլ Շէրիլլիլ բաշա հաղըթիլլէրի, գալըն
փէտէրիլլէրի մէրհուլ Մուլթաթա Պա-
ղըր բաշաա իսթիլալ իտիլալ, թա-
րաթըր ալիլի իրթըր իտէն ղէվէլիլ միւ-
թէլլէթիլլէրիլ հիպա օլան Գանտիլլի-
տէ վագը սահիլլանէնէ նագլ պու-
եուլուլաթ տըր :
—Հալաա նամ թէլլէրաթ իտարէսի
թարաթընտան աթիլտէնէք թէլլէ-
րաթիլմէ նէշը օլուլմուլ տուր :
Վիլէնա, 9 յունիս
Մուլթան Մուրաթ իսան իսալիլ հաղ-
ըթիլլէրիլլէրիլ հիւլուսու հիւմանուլուլը-
նը գապուլ վէ թաթիլ իլլին, Բուսիլա,
Ալլիլթիլա վէ Ալմանաա սէֆըրէրիլլէն,
տէվլէթի մալպուլաթը թարաթըն-
տան կէօնտէրիլլէն ճէվապանաթ ալիլ
մէլաթ պուլուլմուլ տուր :
—Սըրպ թիւճաթըրը թարաթըն-
տան Վիլէնաաա մուլթիլ միւլթէլլէրի
թիւճաթը շիլթէթիլլէրիլ կէօնտէրիլլէն
մէքթուպաթտա, Սըրպիլլանըն ագ-
տէմէն աղաթիլ գալըրըն օլտուղու
իսթիլգաղըր միլիլնիլ մուլթաթագի-
լէթ պուլմաթը օլտուղու միւլտէրիլ
պուլուլմուլ տուր :
—Մէլանիլքտէ պուլուլնաա գօմիլիլ-
նու մալուսու աղաթընն հիւմաա կիւ-
նիլ Տէրիսաաթէթտէ տիլթիլ իթմիլլէ-
րի եաղըրը իտիլ Աղաթիլ միւլալլիլլէյ-
հիւլ իլէ պէրապէր վալիլ սապըգ-
Մէհմետ Բէթէթ բաշա հաղըթիլլէրի,
վէ Պրանտաա սէֆարէթիլ իլլէնիլ թէրի-
մանը իլէ Ալմանաա գօնուլուլ տալիլ
կէլլիլլէրի տիլ : Ալի Սայիլա բաշա հաղ-
ըթիլլէրիլլէ էօմէր մէվլիլ բաշա,
վէ սայիր պաղըր մէմուրիլլիլ աթըրիլլէ
տալիլ ինլալիլ վագըրըն կէլլէ-
նէքէր իմիլ :
—Տալիլլէրիլ պահիլլէնէ մէնուպ
թապիլ էօմէր բաշանըն սիլլիլ աթը-
րիլտէն թարաթը հաղըրնտա միւլթաա-
լիլ պուլլուլն էմր ու ֆէրմանը ճէ-
նապը շէհրեհարի միւլթէլլէրիլ ճէլիլ
վէճիլլէ, միւլալլիլլէյիլ գալտըր պու-
ղուլմուլ տուր :
—Մուլաթաա իսիլլէսինտէ հաղըր
օլան սաաթիլիլ շահանէտէն պիւր թա-
պուլուլն Տէրիսաաթէթտէ կէլլիլլէրիլ
իւլգրէ իսալիլ վագըրու հիւմանուլու
կէլլէն բաղար կիւնէսի կէօնտէրիլլէ օլ-
տուղուլուլն, սաաթիլիլ մէրգուլլէրի
համիլլէն կէլլէն բաղար իրթէսի կիւնիլ
ալլէսապաշ Տէրիսաաթէթ իսանընա
միւլթէվէճիլլէն գըքամ վէ հարէքէթ

կոչեմք զայս թէ կեցողութիւն անշարժ մըն
տըր :

Հիտիսեցի՛ն ԱՎՆԻ ԲԱՇԱՆԸՆ ՎԷ ԲԱՇԻՏ
ԲԱՇԱՆԸՆ ԳԱԹՎ ՈՒ ԹԵՒԵՑԻՆԻ

Մեզքերը տէ՛հէթիլի վուգուած հագ-
գընտա ճիւղաւ իրթէսի կիւնքի Թար
տիւ Պօֆօրտա թափախլի մայրամաթ
կէօրիւմիւն զօտուղունտան, պու մա-
լիւմաթտան շիմտիւնէ գատար դազէ-
թամբլա տէրճ խոլիւմիւն զան ֆըգ-
րալարընը պէր վէճհի աթի թէրճէմէ
վէ դազէթամբլա նազլ խտէրիւ :

«Սահիպ ճիւղայէթ Հասան, ասը-
մասընտան էվլէլ իսթիւթագ խոլի-
տիկիւնտէ, շու հարէքթիւնէ սէպէպ,
շալաի դարէզ օլտուղու թէպէյիւն
իթմիլ, վէ պու պատտէ ապա շիւպ-
հէ հաւըլ օլմամըլ տըր : Հաթտա մէր-
գուժ Հասան, եալընըզ սէրասքէր բա-
շաքը թէլէֆ իթմէք միւրատընտա
պուլունմուշ օլտուղունտա պէնան իլէ,
հիտտէթիւնէ գուրպան կիթմիլ օլան
տիկէրիւն իլիւն իզհարը թէնսիւֆ իյ-
լէմիլ տիր : Իշթէ պիզլաթ վուգուա-
թըն ետրիւնէ կիտէրէք, թահսիլ իթ-
միլ օլտուղունտա մալիւմաթ շունտան
իպարէթ տիր :

Հասան պիր չօգ գատէհ ըազը իշ-
տիքտէն սօնրա, ալաֆրանկա ախլամըն
սաաթ օն ըատտէլէրիւնտէ գաեքլա
Իւսկիւտարա կիթմիլ, վէ օրատա տա-
խ իշլի իշլալ, նիլէթիւնի գալիլէշ-
տիրմիլ տիր : Իւսկիւտարտան, սէրաս-
քէր իմէրհուման իգամէթ իթմիլի
Բաշա Լիմանընա գատար պիր գաշ
տաքգալըգ եօլտուր : Հասան ետեա
վէ սէրիւշ օլարադ, Բաշա Լիմանընտ
Հիւսէյին Աֆիւի բաշանըն գօնադընա
կիտէրէք, Սէրասքէր բաշանը կէօրմէք
իսթէթիւնի պէնան իթմէսի իւզէրիւնէ,
բաշայի միւշարիլէյի Միւշաթ բաշա
հաղրէթիւնի գօնադընտ ագա օ-
լունտան մէճիւտէ պուլունտուղու պի-
տիլէթիլ տիր : Պու ճէվապտան սօն-
րա, Հասան էվլ թէքար Իւսկիւտար
իսկէլէսիւնէ ալտէթլէ, վէ պիր գալը-
գա ըաքիւլէն, Սիրքէճի իսկէլէսիւնէ
մուվաթլէթ իլլէմիլ, վէ օրատան պիր
պարկիլէ պիւնէրէք, Միւշաթ բաշա
հաղրէթիւնի գօնադընա կիթմիլ
տիր : Շու ֆըգրա, գաեքլալարըն,
վէ Բաշա Լիմանընտ Հիւսէյին Աֆիւի
բաշանըն խըղմէթ քեարլարընըն վէ սիւ-
րիւնիւնիւն իգարլարընտան թատիգ
օլունմուշ տուր, հաթտա սիւրիւնիւն,
Միւշաթ բաշա հաղրէթիւնի գօ-
նադընա կէօթիւնէ, քիւշիւր պիր եօլ-
շտան կէլէր իւլէն, Հասանըն, խալլիճէ
մուլաթարալը սուրէթտէ պարկիւրտէն
տիւլմիլ օլտուղունտա, վէ քէնտիսի
եանի սիւրիւնիւն, մէրգուլունտ սէրիւշ
օլտուղունտա անլամըլ իտիկիւնի իւլմի
կիլէմիլ տիր :

Ագաթ մէլլէրէթ իտէն վիւքէլանըն
խըղմէթ քեարլարը, Էֆէնտիլէրիւնի տիւ-
շարը չըգալարընա մուլթաղը օլարադ,
Միւշաթ բաշա հաղրէթիւնի գօ-
նադը հալլիսիւնտէ պէյիւնիւնտէ միւ-
լադաթ իթմէքթէլէր իւլէն, Հասան,
պուլար թարաֆընտան միւշաթտէ օ-
լունտանտադ, վիւքէլանըն թօրլան-
մըլ օլտուղունտա պիրիւնի գաթա չըգ-
մըլ տըր : Միւշաթ նէրտիւպանըն ու-
ճունտ վաթըլ օլտուղունտա, մէճիւն սա-
լունտան էվլէլ պուլունտան պիւ-
լիւք սալանըն ճամըլ գաթուսունտ
Իւլ խըղմէթ քեարլարըն իլէ գարըն պէ-
գարըն չըգմըլ տըր : Պու խըղմէթ քեար-
լարտան պիրի Միւշաթ բաշա հաղ-

րէթիւնիւն, վէ տիկէրի Սատրաղամ
հաղրէթիւնի խաաթէմէսիւնտէն իմիլ :

Հասան, մէրգուլունտ խըղմէթ քեար-
լարըն եանընա կիտէրէք, Հիւսէյին
Աֆիւի բաշանա մուշիւմ պիր իֆատէսի
պուլունտուղունտա պէնան իթմիլ, վէ
խըղմէթ քեարլար իտէ, մէճիւնիւն խի-
թամընա գատար պէլլէմէսիւնի պիրտի-
րիւլ, եանընտա պուլունտան պիր քիւ-
շիւք օտատա օթուրմասըն պէնան իյ-
լէմիլէր տիր : Պիր գաշ տաքգալ սօն-
րա, Միւշաթ բաշա հաղրէթիւնիւն
խըղմէթ քեարը աշաղը ինտիկիւնտէն,
մէրգուլ Հասան տիկէր խըղմէթ քեար-
իլէ լազըրտընա պաշլամըլ, վէ մէմու-
րիւնէթիւնի զանէթ մուշիւմ օլտուղու-
նու իֆատէ կիլէսիւնի սըրատա, պիր
թաքիւլ ճամըլ գաթուսունտ ետըր ա-
շարադ, սալանա պիր աթմըլ նազըր
կիլէտիւքտէն սօնրա, եհնիտէն գաթա-
մըլ տըր : Պու էսնալէրտէ, Իւլիւնի խըղ-
մէթ քեար տալի, Հասանըն թալէպիւնի
Հիւսէյին Աֆիւի բաշանըն աաթմիլիւն
թէպիլ իթմէք իւզըն աշաղը էնմիլ,
վէ պէլլէմէ սահիպ ճիւղայէթ եալընըզ
գալընտ, գաթուսունտ աշաղը իշլէրի
կիրտիւքտէն սօնրա, պէ թէքար գա-
թամըլ տըր : Մէրգուլ, պուլունտու-
ղու պիւնիւք սալանտա վիւքէլանըն օ-
լունտուշ օլտուղունտա լաեքլալ
կէօրմիլ տիր, շիւնքի պու աթա մէլ-
քիւր սալուն գաթուսունտ Իւլ գա-
նաալարըն տալի աշըգ պուլունտուշ
տուր :

Մէճիւն սալունտ, թաքիւլա սէքիլ
մէթու ուղունտուղունտա, վէ պէլ մէթ-
րօ էնիլիիւնտէ օլտուլ, թէճէմիւնտալ
սաֆի, եանի իւր պուսունտա գաթը պէ
գաթը պիր շիլթի գանաթէ իլէ պիր
գաշ գօլթուք սանալիւնէլէրի վէ օր-
թանա տալի ուֆադ եուվալըգ պիր
բանդօ չաղ օլունտուշ խոլի : Իշլէրի կիւ-
րէրքէն սաղ թարաֆըն գանաթէսիւնտէ
վէ թա ուճա Սէրասքէր վաշա, միւ-
շարիլէյի սաղընտա գօլթուք սան-
տալիւնտէ Սատրաղամ հաղրէթիւնի,
վէ սօլունտա գանաթէսիւն տիկէր ու-
ճունտա Պահիւնէ նազըրը, վէ Պահիւ-
նէ նազըրըն սօլ թարաֆընտա գօլ-
թուգլունտ սանալէնտէ Խարիճիւն
նազըրը, վէ նազըրը միւշարիլէյի
սօլ թարաֆընտա վէ հէման գաթու-
նուն սաղ թարաֆը եանընտ Միւշաթ
վաշա հաղրէթիւնի, վէ գաթը թա-
րաֆտալի գանաթէ վէ գօլթուք սան-
տալիւնտէ ճէվաթ վաշա, Հա-
լէթ վաշա, Եուսուֆ վաշա, Բիւլա
վաշա, վէ Սալիտ պէյ օլթուրմուշ ի-
տիլէր :

Սահիպ ճիւղայէթ սաղ էլիւնտէ պիր
րէվլէր վէ տիկէր էլիւնտէ պիր եա-
թալան թուլունտուղունտ հալտէ, վէ ալթ-
իւլթ պիր սէտա իլէ «տալլանտա սէ-
րասքէր վաշա» պաղըրաթադ : մէճիւն
տալիլէսիւնէ կիրմիլ տիր :

Մէրգուլունտա պուլաթլարը թէլաֆ-
ֆուլ խոլիւլ, Հիւսէյին Աֆիւի բաշանըն
իւզէրիւնէ գօլմաթ, վէ միւշարիլէյի
իւզէրիւնէ աթէլ իթմէսի պիր օլունտ
տուր : Տէրհալ քեարաֆէյի վիւքէլա
աեադա գաթըլ, եալընըլ Բաշիտ բա-
շա քէմալի հէնէմընտան օթուրտու-
ղու ետրտէ մըլըլ կիլի գաթմիլ տըր :
Պիրիւնի գաթուլունտ Հիւսէյին Աֆիւի բա-
շան իսապէթ իթմէմիլ օլտուղունտան,
միւշարիլէյի գաթուլունտ կիլի խաաթիւն
իւզէրիւնէ հիւսէմ խտէրէք, պէլլէմէ
սիւլազպէտէսիւն օլմանտան սէրասքէր բա-
շա իլէ աշաղը գաթիլիւլիւնտէ աեհէթ-
ի պիր գաթիւլա պաշլամըլ, վէ գաթիլ միւ-
շարիլէյի կիլիւնտ սիւրէրէք, պիր ի-

լիւնտի տէֆա տաշա իւզէրիւնէ աթէլ
իթմէք իւզըն, միւշարիլէյի եիւ-
լիւնտէ եաթալան իլէ վուրմաթա պու-
լունտուշ տուր : Պու միւշարիլէյի սանտէ
տիկէր վիւքէլա, պիր ֆէսաաթ վար
գանըլա սալունտան տաշարը չըգմըլ-
լար, եալընըլ գաթուլունտա բաշա հաղրէթ-
իւն օրատա գալըպ, գաթիլի գօլարը
կիլէ թուլունտուլ կիլի, Բաշիտ բաշա
տալի օրատա պուլունտուլ, միւշարի-
լէյի հէն, ետրէ մըլալանըլ կիլի գալ-
մըլ տըր :

Հասան, քէնտիւնիւնտ արգաաան
թուլունտուղունտա կէօրէք, եաթա-
լանը ըաաթ կէլէ արգա թարաֆա վու-
րուլ, գաթուլունտա բաշա հաղրէթիւնիւն
իսապէթլէ, միւշարիլէյի հէրէ եաթմըլ-
մըլ տըր : Պուլունտա իւզէրիւնէ ճանիի
մէրգուլ արթըգ հէր էնիլէրտէն խալի
գալարադ, Հիւսէյին Աֆիւի բաշա հաղ-
րէթիւնիւն գընաթ իթմիլ, քի միւշա-
րիլէյի վիւքէլա սալիւնտէն ագան քիւ-
լիլէթի գանա Նիսալէթ, մէրգուլունտ
սալըլմըլ օլտուլ, հալտա գալիլա իթ-
մէքտէ, վէ գաթիլիւնի սալունտան տի-
շարընա աթմանտա չալըլմաթա պու-
լունտուշ տուր :

Պուլար պիւլիւք սալանտա վաթըլ օլ-
տուլարընտա, Հիւսէյին Աֆիւի բա-
շա արթըգ թաղէթիւլ գալարադ
տիւլմիլ, վէ պուլունտ միւլթէպիլ սա-
հիպ ճիւղայէթ միւշարիլէյի եաթա-
լան իլէ գաթիլ ու թէլէֆ իթմիլ տիր,
իշթէ պու աթա Միւշաթ վաշա հաղ-
րէթիւնիւն խըղմէթ քեարը լան Ահ-
մէտ աթա մէրգուլունտ թուլմուշ, հալ-
պու քի պիւլարէնիւն շու խըղմէթի սա-
տաթաթը քէնտիւնտէ բէք պաշալը օլ-
մուշ տուր, շիւնքի խալիլի մէրգուլ,
Ահմէտ աթաթըն տալի րէվլէր իլէ
վուրուլ էօլտուրմիլ տուր :

Պու էսնալտէ Բաշիտ վաշա, հէր նէ
գատար սէրպէսի պուլունտուշ իտէ աե-
դուլ վէթտէն պիւլապիլիւն տիւլմիլ
օլտուղունտան, սալա քէնտիւնիւն գու-
թարմանը միւլաշաղա իթմէմիլ տիր :
Վէ պաշը գօլթուք սանալիւնտէն սըր-
թընա տաեանըլ, միւշարիլէյի ունուշ-
մուշ հալլանտէ կիլի իւլէն, Հասան
թէքար սալունտ կէլէրէք, սէրիւշուլըգ
իլէ գաթիւլանըն հիտտէթիւնտէ տօլաթը
քէնտիւնտէն չըգմըլ օլտուղունտ հալտէ,
րէվլէրիւն աղըլըն Խարիճիւնէ նազը-
րըն պաշընտա տաեանըլ, միւշարիլէյի
հի գաթիլ ու թէլէֆ իթմիլ տիր, Պատէ-
հու վիւքէլալի սալիլէսիւն իթմիւն իթ-
միլ օլտուղունտա տալիլէսիւն գաթուլունտ
էսնիւնէ կիտէրէք, նաալը քի մալիւմ
տիր միւշարիլէյի մէճիւն հիւ պիր գա-
րաթը օլմաթըլըն թէճիւն կիլմիլ,
վէ սօնրա քէնտիւնտէ կիլլէմէք, վէ
գաթուլունտա աթէլ վիւլմէլէ ճահաթ իթ-
միլ տուր :

Վիւքէլալը բէրտէլէր թուլունտ
տուրմուշ, վէ էլիւր վաթիւնտէ աթքը
կէլիւլ, հարիլի սէսունտուլմիլ օլտա,
իշթիւմալը գաթուլար տալի եանա-
ճադ իլլէ :

Պուլունտան սօնրաթը զաթէն օգուսան-
լարընըլ մալիւլիւն օլտուղունտան,
անիւլէն թէքարընտան սալթը նազար
կիլլէրը, վէ եալընըլ շունտ իլալի ի-
տէրիւլը, պու վուգուլաթը միւլէլլիւն
էսնաթընտա Միւշաթ բաշա հաղրէթ-
իւն տիւլիւլ, սաղ աթիլի խալլիճէ
իւլմիլ իլլէր տուր :

Թիւլմիլ Հիւլ

Միւշաթ պէյի աթիւլիւնտէ Թիւլիւ-
տի պէյի հաղրէթիւնիւն իւլթպէյի
պալտա,
Հարէմի հիւսանտու լէվալիւմ միւ-

տիրի սաաթէթլու Սիւլէյման Էֆէն-
տիլէ իւլթպէյի ուլա սընքըր սանիսի
թէվիհի պուլունտուշ տուր :

ԲԻՍՄԻ

Եէթմիլ ալթը սէնէսի թէմիւլ (յու-
լիս) գուլունտա իւզէրիւնտէ օլտա խա-
ղիւն թահիլիլիւնըն, եէթմիլ ալթը
թէմիւլ գուլունտա էսհամը ումուլի-
եէ իլէ միւլապտէլէ օլունտադը իլան
օլունտա :

Միւշաթ բաշա հաղրէթիւնիւն գօ-
նադընտա զուհուրա կէլէն վազըա-
լի միւլթէսիւֆէ իւզէրիւնէ, Տէրիսա-
աաթէթտէ պուլունտան տիւլիլ էսնէպի-
եէ սիւֆէրաթտան պաղըլարըլա
Խիլիլէթընա սէֆիլի սըր Հէրիլէյի
հաղրէթիւնի, վէ պիւլ ճիւլմէլ րուէս-
սալի րուհանիւն, վէ Միւլիւմ վէ դալի
Միւլիւմ միւլթէպէրանտան պիր չօգ
գաթար, ճիւլաա իրթէսի սաալա
Սատրաղամ հաղրէթիւնիւն սահիլ խա-
նէլէրիւնտէ ալիմէթ իտիւլ, Էվլէլա
վազընտ զուհուրիւնտէ պէնանը թէ-
սիւֆէ, սանիլէն սատրաղամը միւշարի-
լէյի հաղրէթիւնիւն սալիլ վիւքէլա-
լի ֆիլիսաթ հաղրաթըլա թէվիլէ-
սիլ գուլունտա վիւքէլա թէմուտա քէմա-
լի աֆիլէթտէ պուլունտալարընտան
տօլաթը թէվէքիւր վէ մէմուլիլէթ
պէնան իթմիլէր տիր :

Իրան սէֆիլի Մօսիս խան հաղ-
րէթիւնի, կէլէսիլ վազըալի միւլէլի-
մէ իւզէրիւնտէ, սէֆալիլ պաշ քեարթի-
պիւնի, Շուլալի ալիլէթ իւլիլի Միւ-
շաթ բաշա հաղրէթիւնիւն գաթուսան
բաշա հաղրէթիւնիւն տէվիլիւնտէլէ-
րիւնէ կէսունտմիլէր տիր :

Սըրպ գաթու քէթիլիւտաթը Մ.
Մալիլիւնտէ ճիւլաա իրթէսի կիւնիւ
Պապը Ալիլէ կէլէրէք, խարիճիլէ նա-
զըրը Սաֆիլէթ բաշա հաղրէթիւնիւն
կէօրիւմիլ, վէ գըլըճ ալալիստա պու-
լունտա իւզըն Սըրպիւթան թարաֆըն-
տան վէքիլ թալիլի օլունտա Մ. Գրիս-
թիլիս պու կիւն եաթըն Տէրիսաաթ-
թէ մուվաթլէթ իտէճէկիւնի պէնան
իթմիլ տուր :

Թուլունտա իւլմէրաթտան հարալիլէ
նազըրը իւլաթիւմ բաշա հաղրէթիւնի,
պու քըրլէ Տէրիսաաթթէ միւլթէվիւ-
ճի հէն Թուլունտան հարէք իլլէմիլ,
վէ պիր հաթիւնտա գատար պուլունտա
մուվաթլէթիւն մէմուլ տուր :

Մէնգուլունտ Տէրիսաաթթէ կէլ-
միլ օլտա իւլաալիստիկաթ վիլաեթի
ճէլիլի վալիսի Վէլիտալի բաշա հաղ-
րէթիւնի, իտարէլի մաթաուսէտէն քի-
րալամըլ օլտուղունտա Պուլիսո նամ վա-
թուր իլէ Մուլտանտաա ալիմէթ իթմիլ
տուր :

Գարաաալ պէյի Նիլգօլանըն պու-
քէրլէ ալէնէն Հէրսէք էլըքեաթընա
մուլալիստէթ իտիւլ, հաթիլա էլըքեա-
եա խիթապէն պիր նուլթ իլլաա իթ-
միլ, վէ պուլունտա էլէ կէլիւնտէքէրի
եէրլիլէրէ էլիլիլ իթմէյիլ, եալը-
նըլ սիւլաշարընը ալալարընը, վէ էհա-
լիլի միւլթիլ իւզէրիւնտէ թաալլալթ
իթմէմիլիւն թալիլիլ իթմիլ օլտուղու
Բալիլաթաաա ալլանտա խապէրէրտէն
անլալըլմըլ տուր :

Գարաաալ պէյի, Կէրլանտիւնտ
վիլի, հարաթալթը աթքիլիլէ վէ-
քիլ թալիլի կիլիտիլի, Չէթիւնտէն ա-
լլանտա թէլէկիւլաթ խապէրէրտէն տիր :

Տիւնտաա իտիւլ եէտի պուլունտ
քիլլաաաթթէ իտիւնտէ մապէյի հիւսա-
եան միւլիլի Նուրի բաշա հաղրէթիւ-

Թանապուլուն պէջյիւք է՝ ճշտասանէլէրինտէ պուլունուր